De luisteraars

Maggie Stiefvater bij Boekerij:

De *Raven*-serie:
De ravenjongens
De dromendieven
Blauwe lelie, Lily Blue

De luisteraars

boekerij.nl

MAGGIE STIEFVATER

De luisteraars

Vertaald door Lia Belt

BOEKERU

ISBN 978-90-492-0712-0
ISBN 978-94-023-2645-1 (e-book)
ISBN 978-90-528-6890-5 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Listeners*
Vertaling: Lia Belt
Omslagontwerp: Elizabeth Yaffe, bewerkt door, DPS Design & Prepress Studio
Omslagbeeld: © Ullsteinbild/Topfoto, Getty Images
Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2025 Maggie Stiefvater. Alle rechten voorbehouden. Uitgegeven in overeenstemming met Scholastic Inc., 557 Broadway, New York, NY 10012, USA
© 2025 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Richard, die droomde over het Avallon

‘Er is één ding dat je nooit zult vinden in een goed hotel – een ruzie.’

– *The Hotel Monthly*, januari 1940

17 december 1961
Jillian Pennybacker
Lodge 3
William & Mary Campus

Beste juffrouw Pennybacker,

Dit is het verhaal over het hotel waar ik het op het feestje over had, dat schitterende gebouw met het magische water eronder. Ik dacht dat u het leuk zou vinden om te lezen over uw vaders rol erin.

Kop op, ziet u wel! Soms gebeuren wonderen echt.

Met warme groet,
Eric Parnell
Buitenlandse Zaken VS
Washington DC
Januari 1942

Deel 1

BOVEN

Bestelling, Kamer 411, 31-1-1942:

The New York Times
Vogue
Britannia and Eve
Modes & Travaux
2 citroenen
2 croissants
2 meter mosterdgele wollen stof (staal bijgevoegd)
1 meter bedrukt katoen (staal bijgevoegd)
Frenchman's Creek, Daphne du Maurier
The Sun Is My Undoing, Marguerite Steen
Windswept, Mary Ellen Chase
kleermakerskrijt

1

De dag dat het hotel voor altijd veranderde, begon zoals alle andere.

June Porter Hudson ontwaakte voor het ochtendgloren in een kelderappartement in het personeelshuisje het dichtst bij de warmwaterbronnen. Ze stapte uit bed en ontheemde daarbij drie teckels (twee gladharig, één ruwharig), die de vloer op gleden om haar op beleefde afstand te volgen. Ze dook onder de waslijn door die in de kamer was gespannen en pakte er haar overhemd en ondergoed af voordat ze op de vrijgekomen plek haar quilt ophing om te luchten.

Bij het licht van één enkele lamp naast het bed trok ze haar gebruikelijke kledij aan: een pantalon met hoge taille en wijde pijpen, een button-downoverhemd met netjes opgerolde mouwen, een elegant polshorloge, een klein beetje lipstick. Haar donkere haar was vlak onder haar oren afgeknipt, en als ze moest werken kamde ze het elegant naar achteren met wat haarcrème. Haar uiterlijk viel uit de toon bij de gestileerde krullen en japonnen in de rest van het hotel, maar de Rockefellers en de Roosevelts verwachtten niet van haar dat ze op hen leek; ze klónk beslist niet hetzelfde, met haar lokale accent. De gasten waren gewend aan hoteliers met een Frans accent, als ze al een accent hadden, en het enige Frans dat June kende was *Vive l'empereur!*, wat een van haar obers vroeger fluisterde elke keer als de chef-kok verscheen. Het maakte niet uit. De gasten hielden toch wel van haar.

Toen ze haar Mary Jane-schoenen met lage hak had aangetrokken, dronk June in stilte twee volle glazen mineraalwater bij het enige raampje in de kitchenette. In de zomer bood het patrijspoortachtige raam 's morgens uitzicht op de mulch en struiken rondom de veranda, maar nu, in de winter, weerspiegelde het donkere glas alleen haar eigen gezicht (wijd uiteenstaande ogen, gebogen wenkbrauwen, lippen even pragmatisch als een potlood). Zoetwater noemden de locals het, al smaakte het naar een tand door je lip en een mondvol stof. Het water was dan ook niet genoemd naar zijn

smaak, maar naar wat het met het lichaam deed. Wat voor kwaal had je? Reuma, constipatie, onvruchtbaarheid, griep? Indigestie, malaria, galklachten, kroep? Heimwee, somberheid, eczeem, jicht? Maagklachten, ontsteking, beroerte, twijfel? Medische tijdschriften en medische gasten debatteerden over de kracht van de bronnen, maar June besteedde daar weinig aandacht aan. Zij begon en eindigde haar dag gewoon altijd hetzelfde en sloeg nooit die vier glazen mineraalwater over. Nadat ze zelf had gedronken, schonk ze ook een glas leeg in de bak van de teckels, voerde ze wat reepjes vlees uit de ijskast en ging aan het werk.

Werken, werken. Er kwam nooit een einde aan. June overzag 450 personeelsleden, 420 kamers, 170 hectare, 212 Shropshire-schapen, 110 Golden Delicious-appelbomen, zestig stalboxen, eenentwintig cottages, zeven huisjes, vier badhuizen, drie bottelruimtes en twee minerale beekjes. Elke dag had ze personeel aan te sturen, proviand te inventariseren, evenementen te organiseren; elke zwoegende ademteug van dit kostbare beest tot op de penny verantwoord zodat de Gilfoyles, de eigenaren van het hotel, zeker wisten dat hun fortuin geen pret maakte zonder hen.

De business van luxe: het eerste waar ze aan dacht als ze opstond, het laatste waar ze aan dacht als ze naar bed ging.

Op die dag, 25 januari, zou in het Avallon een Schots bal worden gehouden ter ere van Robert Burns, een allang overleden maar nog steeds gelauwerde Schotse dichter. Met de teckels in haar kielzog had June zich aangesloten bij stafchef Griff Clemons op het balkon van de balzaal, voor de generale repetitie van de technische aspecten. Het was een indrukwekkende zaal. In het midden verspreidde een zoetwaterfontein met gebeeldhouwde rododendronbloemen de geur van zoete aarde en wilde bloemen. Het plafond hoog erboven was door Susie M. Barstow van de Hudson River-school prachtig beschilderd met taferelen uit West Virginia. Tegen de noordelijke muur was een groot toneel, waar de glamoureuze Geraldine Farrar ooit haar rol van Madame Butterfly uit de Metropolitan Opera opnieuw had vertolkt. Aan de zuidkant was een schouw die steen voor steen uit de ruïnes van Battlesden House was gehaald, geschonken door de hertog van Bedford. Tijdens een presidentieel verblijf had First Lady Grace Coolidge de hand gehad in het uitkiezen van de parketvloer. Erfgenamen. Presidenten. Royalty. Dat was de aard van de gemiddelde gast van het Avallon: mensen die zo hoog op de sociale ladder

stonden dat ze moesten bukken om de zon boven hen langs te laten gaan.

'Hoe gaat het met je meisjes, Griff?' vroeg June.

'Goed hoor.'

'Je stem zegt iets anders.'

De general manager en de stafchef van het Avallon waren een ongewoon stel medewerkers voor een hotel met deze status – een glimlachende witte vrouw uit de bergen en een kippige Zwarte man – maar ze hadden zich allebei op de eerlijke manier omhooggewerkt. Ze liepen geen van beiden het risico iemand zoals zichzelf op een toekomstige gastenlijst terug te zien.

'Een van de twee heeft besloten dat ze verliefd is,' antwoordde Griff. 'De andere zint op wraak.'

Griffs dochters, een tweeling, waren net vijf geworden.

'Dus het zijn zware tijden in huize Clemons,' zei June.

'Ik dacht dat meisjes zachtaardig hoorden te zijn.'

'Ben ik zachtaardig?'

De stafchef wreef nadenkend in zijn ene oog, een onbewust gebaar dat vaak zijn conversaties markeerde. Die grote, lichtbruine kijkers zouden hem redden van de dienstplicht. Het linker was een standaardexemplaar, maar het rechter was louter nog decoratief sinds hij op zijn zesde in zijn gezicht was getrapt door een opvliegende vaars. June was er dankbaar om. De lange, pezige stafchef was haar linkerhand, verantwoordelijk voor alles wat er achter de schermen gebeurde, buiten het zicht van de gasten.

'Daar geef ik geen antwoord op, Hoss,' zei hij uiteindelijk.

Gerammel, gekletter en gerinkel kwam vanbeneden: geluiden van de voorbereidingen voor het diner die uit de Grot ontsnapten. Getsjirp en gekreun klonk uit de orkestbak. De meeste Burns Nightfeestjes waren ingetogen zitkamerbijeenkomsten met violen, doedelzakken en haggis, maar in het Avallon ging zo'n avond gepaard met een volledig orkest, een ingehuurde doedelzakband uit New York, een vijfgangendiner en een oceaan vol drank. Het dansen zou tot vier of vijf uur 's ochtends doorgaan.

Gewoonlijk zou het een bescheiden laagseizoensevenement zijn, naar de maatstaven van het Avallon. Maar dit jaar was anders, natuurlijk. Dit zou het eerste feest zijn sinds meneer Francis Gilfoyle, de eigenaar van het hotel en Junes mentor, op 7 november was overleden, bezweken terwijl hij half in en half uit een lift was op de vier-

de verdieping. En het eerste feest sinds de Japanners op 7 december Pearl Harbor hadden aangevallen en Amerika in een oorlog hadden gestort. Daardoor was het Burns Night-bal meer geworden dan een feestje. Het was een beslúít geworden: zouden feestjes nog steeds plaatsvinden in deze tijden? *The Hotel Monthly*, een publicatie van hoteliers voor hoteliers, had onlangs een artikel van zes pagina's geplaatst ('De definitie van Amerikaanse luxe') waarin het Avallon was opgevoerd als maatstaf die de meeste andere hotels nooit zouden kunnen bereiken, maar waar ze wel naar zouden moeten streven. Hun stellingname ten aanzien van oorlogsactiviteiten zou worden opgemerkt en nageaapt.

En wat June had besloten was dit: al tientallen jaren vertrouwden presidenten, buitenlandse hoogwaardigheidsbeklerders, invloedrijke personen en beleidsvormers op het Avallon als een plek waar verleden en toekomst werden uitgewist en vervangen door een onwankelbaar, zorgeloos heden. Als ze aarzelden, zouden ze de betovering voor altijd verbreken.

Het feest zou doorgaan.

Er kwam een stem vanbeneden. 'Hoss, ben jij dat die ik hoor?'

'Ik ben hier,' antwoordde June. 'En wie hoor ik nu? Johnny?'

'Yep. Kun je de ankerpunten van daaraf zien? Zien ze er allemaal gelijk uit?'

June legde een Schotse klank in haar stem, voor Burns. '*Aye, laddie*.'

Johnny speelde mee. '*Aye, lassie*! We zijn zo klaar.'

Afgelopen nacht om drie uur, toen ze eindelijk tijd had gevonden om in het nederige kantoortje achter de receptie aan haar avondeten te beginnen (koude kip, aardappels met citroen, een kliekje pilav), had ze dertigduizend dollar aan linnengoed, panty's, lakens en elastiekjes goedgekeurd; allemaal dingen waarvan ze verwachtte dat die schaars zouden worden, zelfs als de oorlog tegen de zomer weer voorbij was zoals sommige mensen voorspelden. Terwijl ze de bestellingen afrondde had het gevoeld alsof de oorlog door haar handtekening nu officieel bestond. Tot aan dat punt had ze geprobeerd er niet aan te denken: ze kon niet zo goed omgaan met het idee van Sandy, de benjamin van de familie Gilfoyle, in een uniform. Edgar David Gilfoyle, meneer Francis' charmante oudste zoon en erfgenaam van het Avallon, had June verteld dat hij niet verwachtte niet dat de oorlog veel invloed op het hotel zou hebben. Dat was een paar

dagen na Pearl Harbor en ongeveer een maand na de begrafenis van zijn vader geweest. Hij en June lagen samen in bed – een situatie die zich al eens eerder had voorgedaan en eigenlijk niet herhaald had moeten worden – en Gilfoyle had een uitbundig bloeiende roze roos uit het boeket op het nachtkastje geplukt en reisde daarmee van een zweterig punt tussen haar borsten naar een zweterig punt onder haar navel. *De oorlog komt niet naar het Avallon*, had hij gezegd. *Hoe zou hij ons kunnen vinden?*

Tot nu toe had hij gelijk. De oorlog had slechts lichtjes rondgesnuffeld in de bergen: de 150e Infanterie van de Nationale Garde van West Virginia was overgeplaatst naar de Panamakanaal-zone en er waren rekruteringsbureaus verschenen in een paar beroete hoofdstraatjes. Door dat laatste feit was June haar personeel in gedachten anders gaan catalogiseren. Voorheen irrelevante eigenschappen werden pluspunten. Haar beste timmerman liep mank, haar ketelreparateur miste een paar vingers, haar vriendelijkste receptionist had ooit miliaire tuberculose gehad. Griff had maar één oog. Kleine zegeningen.

'Daar gaan we,' riep Johnny (boven de veertig, te oud voor de dienstplicht). 'Hoss, roep even als je iets los ziet komen.'

'Aye.'

'Aye!'

June leunde verwachtingsvol met haar ellebogen op de balustrade. Griff, nooit zo ongedwongen, kwam ook dichterbij om te observeren, maar met een rug zo recht als een spoorbiels. Boven hen kwam het plafond tot leven. De teckels doken in elkaar toen er een mat gebrul begon te klinken; niet zozeer als een machine, maar meer als van een opstekende storm.

'Is dat oké?' vroeg Griff.

'De doedelzakken overstemmen het wel,' zei June.

Wat was luxe? Dat was variabel. Bij droogte was het een glas water, bij een overstroming een droge plek om te staan. Wat het Avallon een jaar geleden luxe had gemaakt, was niet wat het nu luxe maakte. Voor Burns Night had een beroemde ontwerpster, die toevallig ook de meest trouwe gast van het Avallon was, geholpen bij het ontwerpen van een verrassing die de gasten eraan moest herinneren dat er zelfs in oorlogstijd nog luxe bestond. June had eigenzinnige ideeën over luxe en vroeg in haar carrière had meneer Francis, trots op en defensief ten opzichte van zijn beginneling uit de arbei-

dersklasse, uitdagers op haar afgestuurd. De meest recente was een lid van de familie Delafield geweest, bekende figuren in het vastgoed in New England, die haar klemzette in haar kantoortje.

De slag was snel gestreden:

Delafield: *Frank zegt dat je een soort religieuze theorie hebt dat luxe en rijkdom niets met elkaar te maken hebben.*

June: *U ook goedemiddag, meneer Delafield. Het is toch best eenvoudig? Rijkdom is alleen maar zekerheid. Luxe is zorgeloos leven.*

Delafield: *Ik leef zorgeloos.*

June: *Natuurlijk doet u dat. Wat wilt u horen, meneer Delafield? Een preek? Goed, dan zal ik preken: Rijkdom kan het niet schelen wie je diep vanbinnen bent, 's nachts, wanneer je niet kunt slapen. Luxe geeft om niets anders; zo kunnen wij raden wat jullie kerels nodig hebben voordat jullie zelf beseffen dat jullie het nodig hebben. Had u niet gezien dat uw kamer deze keer anders is? Het hoofd van Receptie heeft ervoor gezorgd dat u tijdens uw verblijf nooit een lift hoeft te delen met juffrouw Q; graag gedaan. Huishouding heeft uw nachtkastje verplaatst zodat u uw bril er niet steeds achter stoot. En de staljongens weten dat Commander uw lievelingspaard is, maar hij was een beetje brutaal bij uw laatste paar bezoeken, en dus hebben ze hem gelongeerd zodat hij poeslief voor u zal zijn deze week. Had u om die dingen gevraagd, voor zover u weet? Nee, dat dacht ik al. Het is het Avallon een genoegen op u te anticiperen. Welnu, ik zou hierover graag met u van gedachten wisselen, aangezien dit mijn bedrijf is en ik het doorlopend wil verbeteren, maar de waarheid is: ik weet al dat u het met me eens bent. Want u bent hier met onze luxe in plaats van thuis in Connecticut met uw rijkdom. Rijkdom en luxe zijn dus totaal niet hetzelfde.*

Delafield:

Delafield: *Ga met me naar bed.*

June: *Daar heb ik echt geen tijd voor, meneer Delafield, maar ik kan wel een paar goede boeken aanbevelen.*

Ze vatte het niet op als echte romantische belangstelling. Ze had hem gewoon overrompeld. Machtige mensen vergeten dat ze verrast kunnen worden – dat wist June nu uit eigen ervaring, want wonder boven wonder was ze zelf een machtige persoon geworden. June Hudson, bergbewoonster, vrouw, general manager van het Avallon. Het was een wonder dat al die woorden naast elkaar bestonden. Bij haar eerste hotelcongres, toen ze tijdens het cocktailuurtje voor het eerst hardop gesproken had, hadden de mannen om haar heen geláchen. Niet op een wrede manier, maar gewoon van schrik. Die slanke vrouw, dat buitensporige accent.

O, had een van hen gezegd. *Jij bent de general manager van het Avallon.*

God, ze was blijer geweest dan een varken in de modder. Vijfhonderd kilometer van huis, en ze hadden van haar gehoord. *Hoe kom je op je strategieën?* vroegen ze.

Het zoetwater zit vol ideeën, antwoordde ze, want zelfs toen al wist June het een en ander over de schepping van legenden.

Nu bediende Junes personeel een paar zwengels om met horten en stoten een zelfgebouwd apparaat te laten zakken dat vlak onder het plafond hing. Aan de lange houten armen van het ding bungelden honderden velletjes dik Bristolpapier, elk met een gedicht van Robert Burns erop.

'The sweeping blast, the sky o'ercast,'
The joyless winter-day

'Het lijkt wel een hond die staat te rillen in de regen!' riep Johnny. 'Het moet soepeler!'

De bewegingen van het toestel werden subtieler. De pagina's werden niet meer op de grond gesmeten, maar ze zweefden, vlogen, fladderden. Ze leken te leven, organisch draaiend en wervelend, zwermend en zwevend.

De machinerie viel stil.

De gedichten bleven deinend op ooghoogte hangen, als een kindermobiel. Zo zag luxe er nu uit, op dit moment, voordat het weer zou moeten veranderen. Variabel.

June en Griff mompelden woordeloos. June had haar twijfels gehad, maar nu kon ze voor zich zien hoe de feestgasten zich zouden verwonderen over het afdalen van de mobiel, hoe ze een dwarrelend

gedicht zouden stilhouden om het voor te lezen aan hun metgezellen en dan weer verder dansten, in trage, dromerige kringen door de papieren wolken. June wist hoe het voelde als je bloed in bruisende champagne veranderde, hoe aardbeien smaakten als iemand anders ze in je mond stopte. Ze kon doorgaan voor een van die feestgasten, een poosje. Haar vingers bewogen een beetje langs haar lichaam, alsof ze zelf haar hand uitstak naar een van de gedichten. Ze kon de woorden proeven:

Ae fond kiss and then we sever

Ach! Ze had nooit mee moeten gaan naar Gilfoyles kamer na de begrafenis. Die stomme hóóp. Ze wist wel beter. Ze wist al jaren beter. Het hoofd herinnerde, het lichaam vergat.

'Kijk uit!'

Een kreet en een klap, op hetzelfde moment.

Een voorwerp was van ergens boven June en Griff naar beneden gevallen, rakelings langs een van de personeelsleden. Het stuiterde over de parketvloer en kwam aan Johnny's voeten tot stilstand.

'Hemeltjelief!' June tuurde naar het apparaat, op zoek naar zichtbare defecten. 'Wat is dat?' Maar toen Johnny het projectiel omhooghield, zag ze dat het gewoon een houten spijl was van het balkon boven hen. 'Was een deel van het apparaat erachter blijven hangen?'

Iemand die uit het zicht stond, antwoordde: 'Het werd gegóóid!'

'Wat is er met het uiteinde gebeurd?' vroeg ze.

'Het is verrot, Hoss,' antwoordde Johnny.

De personeelsleden mompelden: er was geen menselijke dader in zicht, iedereen kende de geruchten over de vierde verdieping, dit was bovennatuurlijke boze opzet.

'Laten we even nuchter blijven,' zei June tegen hen. De waterschade was mysterieus, maar bewees ook dat de spijl gemakkelijk door het apparaat kon zijn los gestoten. 'Ho, Griff, duikel niet achter dat ding aan.' Hij hing over de balustrade om de verdieping boven hen beter te kunnen zien. De vierde verdieping was voor langdurige gasten, mensen die het geld en de wil hadden om het hele jaar in het Avallon te verblijven. June kende ze goed – dat was grotendeels ook de reden waaróm ze hier bleven – en geen van hen was een waarschijnlijke kandidaat voor dit soort kattenkwaad of onhandigheid.

Toen June Griffs gezicht zag, zei ze: 'Niet jij ook al!'

Hij wreef in zijn glazen oog. 'Nu meneer Francis overleden is, is het mogelijk...'

Ze kapte hem af. 'Zo werkt het water niet, Griff.'

Zelfs als je nooit in het zwembad of in de baden ging, dan nog was het onmogelijk om het zoetwater te vermijden bij het Avallon. Het wispelturige water stroomde door leidingen in de muren, vulde de grote fonteinen en stroomde uit de kleine fonteintjes op elke verdieping. Maar het gooide niet met projectielen.

Of tenminste, tot nu toe nog niet.

'Hoss?' Het was Griffs nieuwe loopjongen, Theophilus Morse, die ongeveer net zo oud was als June toen ze pas bij het Avallon werkte. Elf, twaalf, te jong voor de dienstplicht. Zijn achtergrondverhaal was tragisch, maar dit was West Virginia en tragedie was hier goedkoop en overvloedig. Momenteel deed de jongen zijn best om Griffs onveranderlijk goede houding te imiteren, maar zijn borst ging zwoegend op en neer. Hij was hierheen komen rennen.

'Waar is de brand, Theo?' vroeg June.

'Meneer...' Hij hapte naar lucht. 'Meneer Gilfoyle heeft gebeld...'

Alleen zijn naam was al voldoende om Junes keel te verwarmen. Ze had Gilfoyle niet meer gezien sinds die avond. Een maand geleden. Een eindeloze hoeveelheid tijd, een nikserige hoeveelheid tijd. Ze kon die rozenblaadjes nog steeds op haar huid voelen.

'Herpak je, jongen,' zei Griff. Hij rechtte zijn rug. Theo rechtte zijn rug. Samen ademden ze in, uit, spiegels van elkaar.

Theo kreeg voldoende lucht binnen om zijn relaas af te maken. 'Meneer Gilfoyle heeft gebeld.' Inademen. 'Hij vertrekt nu uit New York en komt hierheen voor een bespreking.' Inademen. 'Hij heeft een lijst van aanwezigen gestuurd.' Inademen. 'Hij wil jou erbij hebben.'

Gilfoyle, die hierheen kwam, naar het Avallon, naar haar.

'Wie is de cliënt?' vroeg ze.

'Het is de FBI, Hoss. Buitenlandse Zaken.'

Griffs mond kreeg een vreemde vorm.

'Wat wil de FBI van ons?' vroeg June.

Theo aarzelde.

June had lang geleden al ontdekt dat de meeste mensen slecht luisterden; ze dachten dat luisteren hetzelfde was als horen. Maar het uitgesprokene was maar de helft van een conversatie. Werkelijke behoeften, verlangens, angsten en hoop verborgen zich niet in de

woorden die werden gezegd, maar in de woorden die niet werden gezegd, en die vormden tezamen de kern van luxe. June was een goede luisteraar geworden.

En zo hoorde ze één enkel onuitgesproken woord ertussen. Dat de waarheid verhulde met rook en dat loopgraven groef in hun hart.

'Ze pikken het hotel in. Voor de oorlog,' zei Theo.

Oorlog.

Háár hotel.

De oorlog komt niet naar het Avallon, had Gilfoyle tegen haar gezegd. *Hoe moet hij ons vinden?*

Blijkbaar kon de oorlog dus gewoon de berg op rijden en zou Gilfoyle zelf de voordeur opendoen.